

İcmal

“Yüksək dərəcəli futbolçuların hazırlıq sisteminin təkmilləşdirilməsi”

Əliyev İ.S.¹, Qarayev G.Q.¹, İbrahimli A.M.¹, Hüseynov Ə.F.¹

¹Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası

Nəşr tarixi

Qəbul edilib 1 mart 2018

Dərc olunub: 5 iyun 2018

© 2018 ADBTİA. Bütün hüquqlar qorunur.

Açar sözlər: sürət, texniki fəndlər texniki fəndlərin sürətli icrası, dinamik texnika.

Aktuallıq. Müasir futbolda yüksək nəaliyyətlərin qazanılması futbolçulardan yüksək hazırlıq tələb edir(1,2,3). Futbol inkişaf etdikcə futbolçuların hazırlanması prosesində daha aktual məsələlər meydana çıxır. Bu idman növündə nəticə qazanmaq üçün əsas amil futbolçuların fiziki hazırlıq səviyyəsi və onun müasir futbol üçün ən aktual olan sürət hərəkəti qabiliyyətinin texniki hazırlıqla birlikdə inkişaf etdirilməsinin kompleks tədqiq olunmasıdır. Aparığımız bu tədqiqat işinin aktuallığı da məhz bundan ibarətdir.

Məqsəd. Təlim-məşq prosesinin makro silsiləsinin ayrı-ayrı mərhələlərində (hazırlıq, yarış və keçid dövrü nəzərdə tutulur) sürət hərəkəti qabiliyyətinin müxtəlif dərəcəli artım dinamikasının fərdi texniki ustalığın səviyyəsinə bilavasitə təsirinin tədqiq olunmasıdır.

Tədqiqatın təşkili və metodları.

Müxtəlif dərəcəli futbolçular (ADBTİA-nın futbol yığma komandası) I-IV kurs ixtisasçı tələbləri)

Sınaq üçün iştirakçılar tipoloji xarakterlərinə görə cinsinə, yaşına, boyuna, fiziki hazırlıq səviyyəsinə, dərəcəsinə məşğul olduğu illərə görə və s seçilmişdir.

Tədqiqatın gedişatında istifadə olunan metodlar ədəbiyyat mənbələrinin təhlili,(4,5,6) sorğu-sual, xronometraj,(boy,çəki və s) pedaqoji testlər (10m qaçış, 30 m qaçış start sürəti), 50 m qaçış(məsafə sürəti)

Tədqiqatın nəticələri və onların müzakirəsi.

Tədqiqatın 2017-ci ilin yanvarından dekabrın 10-na kimi davam etmişdir. Tədris ilinin (2016-2017 və 2017-2018-ci tədris ili) 2016-2017 –ci tədris ilinin 2-ci yarısında, fevralda başlayan tədris ilində Akademiyanın yığma komandasının (Təhsil kubokuna hazırlaşan) yəni ixtisasçı tələbələrə ibarət olub. Təhsil kuboku uğrunda yarışlarda iştirak etdilər. Yarışlarda iştirak edən yüksək dərəcəli idmançıların uğur qazanması bu tədqiqatın nəticələrindən bilavasitə olaraq asılıdır. Belə ki, müasir futbolda qazanılan nəticələr yüksək dərəcəli futbolçuların hazırlıqlarının idarə olunmasına aid olan keyfiyyət və kəmiyyət tələblərinin göstəriciləri çox vacibdir.

Nəticələr

- 1.Yüksək dərəcəli futbolçuların yüksək nəticələr qazanmaları üçün fiziki keyfiyyətlərində sürətin inkişafı onların ehtiyat imkanlarını üzə çıxarır.
- 2.Futbolçuların ehtiyat imkanlarının üzə çıxarılması ilə onların texniki hazırlıqları balansını təmin edəcək yeni metodiki yanaşma işlənilib hazırlanmışdır.

Ədəbiyyatlar:

1. Bağırov R.K., Əliyev İ.S. “Futbol”. Dərslik, Bakı,
2. Əliyev Q.S., Quliyev Y.N., Yusifov Q.D. “İdman fiziologiyasından məşğələ kursu”. Dərs vəsaiti, Bakı, 2016.
3. Qarayev G.Q. “Futbol – təlim, məşq və oyun nəzəriyyəsi”, Dərs vəsaiti, Bakı, 2007.
4. Теория и практика футбола. Научно-методический журнал, № 1, 2, 3, 4 – 2000, Москва
5. Научно-методическое обеспечение подготовки футболистов высокой квалификации. Киев, 2001.
6. Методические рекомендации по организации и работе комплексных научно-методических групп в сборных командах и футбольных клубах. Алматы, 2006.
7. Дональд Киркендолл. Анатомия футбола. Минск, 2012.